

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

**ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
«ВЗАЄМОДІЯ НОРМ
МІЖНАРОДНОГО І НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВА КРІЗЬ
ПРИЗМУ ПРОЦЕСІВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ІНТЕГРАЦІЇ»**

29 березня 2024 р

м. Київ

Рекомендовано Вченою радою Східноукраїнського національного
університету імені Володимира Даля
(протокол № 8 від.29.03. 2024 р.)

Редакційна колегія:

Арсентьєва О.С., проф., к.ю.н.
Шаповалова О.В., проф., д.ю.н.
Івчук Ю. Ю., проф., д.ю.н.
Котова Л. В., проф., к.ю.н.
Татаренко Г.В., проф., к.ю.н.
Капліна Г.А., доц., к.ю.н.
Жолудєва В. І., доц. к.ю.н.

Взаємодія норм міжнародного і національного права крізь призму процесів глобалізації та інтеграції: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції викладачів, співробітників закладів вищої освіти і наукових організацій, юристів-практиків, магістрантів, аспірантів, докторантів, представників громадських організацій, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств та інших установ. м. Київ, 29 березня 2024 р. / За ред. проф. Татаренко Г.В. – Київ: вид-во Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля, 2024. – 234 с.

Мета конференції: обговорення актуальних проблем сучасного стану реформування та функціонування правової системи України, захисту прав людини з урахуванням міжнародних стандартів здійснення правосуддя, глобальних загроз світовому миропорядку, формування нової системи державного управління.

Друкується в авторській редакції

ДОПОВІДІ УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ

1. Гемусова Олена Вячеславівна, заступник директора – начальник управління зовнішніх зносин, промоції та інноваційного розвитку Департаменту міжнародної технічної допомоги, інноваційного розвитку та зовнішніх зносин Луганської обласної державної адміністрації

РОБОТА ДЕПАРТАМЕНТУ МІЖНАРОДНОЇ ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГИ, ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ТА ЗОВНІШНІХ ЗНОСИН ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

2. Глібко Сергій Васильович, кандидат юридичних наук, доцент, директор Науково-дослідного інституту правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ: ЗАВДАННЯ ДЛЯ ТЕХНІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

3. Чумак Роман Васильович, керівник ГО Міжрегіональний експертний центр "Про Джастіс".

РОЛЬ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ У ФОРМУВАННІ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

ПІДПИСАННЯ МЕМОРАНДУМУ ПРО СПІВПРАЦЮ МІЖ ГО МІЖРЕГІОНАЛЬНИЙ ЕКСПЕРТНИЙ ЦЕНТР "ПРО ДЖАСТІС" ТА ГО «ФУНДАЦІЯ «ЖІНОЧА ІНІЦІАТИВА»

4. Шипило Людмила Михайлівна, медичний директор КНП «Український реабілітаційний центр», Панов Ігор Вікторович, директор КНП "Український реабілітаційний центр».

ПЕРСПЕКТИВИ СПІВПРАЦІ УРЦ ТА СНУ ІМ.В.ДАЛЯ В РЕАБІЛІТАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ З МЕТОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МАКСИМАЛЬНО ЕФЕКТИВНИХ ЗАХОДІВ З РЕАБІЛІТАЦІЇ

5. Тарасов Вадим Юрійович, доктор технічних наук, професор, декан факультету здоров'я людини, Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

ЩОДО ПРАКТИК СПІВПРАЦІ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ, БІЗНЕСУ ТА ВЛАДИ

6. Агафонова Олена Олексіївна, Голова правління ГС «Асоціація ОГС Луганської області», директор та засновник БО БФ «Реалізації ідей».

ОРГАНІЗАЦІЇ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ ВІЙНИ: ДОСВІД РЕЛОКОВАНИХ ГО

7. Ніжельська Олена Славіївна, Голова ГО. Кризовий медіа центр "Сіверський Донець"

ДІЯЛЬНІСТЬ ВОЛОНТЕРІВ ТА ГРОМАДСЬКИХ АКТИВІСТІВ У ПРОЦЕСАХ МИРОБУДУВАННЯ ТА ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ

8. Акімов Михайло Олександрович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права, Національна академія внутрішніх справ

ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ПЕРЕДУМОВИ ПОРУШЕННЯ ДЕРЖАВОЮ-АГРЕСОРОМ ЗАКОНІВ ТА ЗВИЧАЇВ ВІЙНИ

9. Загоруй Людмила Миколаївна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри правознавства Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля.

Загоруй Іван Семенович, кандидат історичних наук, доцент кафедри господарського права Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля

САМОДОПОМОГА В АГРЕСИВНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

10. *Жолудєва Вікторія Ігорівна*, кандидат юридичних наук, доцентка кафедри правознавства, голова ЮК "Pro bono" юридичного факультету Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля.

AI AND DIGITAL TECHNOLOGY: OPPORTUNITIES AND PITFALLS

11. *Сапицька Олена Михайлівна*, кандидат історичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри історії та археології, Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля.

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ОЦИФРОВАНИХ МАТЕРІАЛІВ В ПРОЄКТАХ ПО ЦИФРОВІЙ ІСТОРІЇ

12. *Шамара Олександр Володимирович*, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, доцент, радник директора Державної наукової установи «Інститут інформації, безпеки і права Національної академії правових наук України».

ПРОКУРОРСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ВІЙСЬКОВОЇ ПРОКУРАТУРИ, ЯК СКЛАДОВА ДЕМОКРАТИЧНОГО ЦИВІЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

13. *Похиленко Ірина Сергіївна*, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Київський національний університет будівництва і архітектури.

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В НАЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ: НОВІ ВИКЛИКИ ТА РЕАЛІЇ

14. *Слободенюк Владислава Андріївна*, помічник корпоративного секретаря НАК «Нафтогаз України», адвокат, доктора філософії КНУ ім. Т. Шевченка

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ДОГОВІРНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПОСТАЧАННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ В УКРАЇНІ

15. *Бутков Олег Ігоревич*, PhD, старший викладач кафедри конституційного права, Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

ГРОМАДСЬКІ ОБГОВОРЕННЯ ЯК ФОРМА ПАРТИСИПАТИВНОЇ ДЕМОКРАТІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

16. *Тарасенко Анатолій Володимирович*, доцент, кандидат юридичних наук, АК "Тарасенко і партнери", керуючий партнер АК.

ДИСТАНЦІЙНІ ПРОВАДЖЕННЯ. ТЕОРІЯ ЮРИДИЧНОГО ПРОЦЕСУ 3-ГО ТИСЯЧОЛІТТЯ

17. *Станішевський Євген Васильович*, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 081 «Право», Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля.

ПОНЯТТЯ «БЕЗПЕКА ПРАЦІ», «ОХОРОНА ПРАЦІ», «ПРОФЕСІЙНА БЕЗПЕКА: ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ТА СПІВВІДНОШЕННЯ

18. *Безнос Костянтин Олександрович*, аспірант, Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України.

ЗГОДА ПАЦІЄНТА НА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ПІД ЧАС НАДАННЯ ЙОМУ ПСИХІАТРИЧНОЇ ДОПОМОГИ

19. *Капліна Галина Анатоліївна*, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри правознавства, Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля.

ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ ЯК ЧИННИК ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА В УКРАЇНІ

Список використаних джерел:

1. Cohen, Ariel. Putin's Valdai folly. URL: <https://web.archive.org/web/20150707113156/http://www.washingtontimes.com/news/2014/oct/30/cohen-putins-valdai-folly/?page=all> (дата звернення: 08.03.2024).
2. Bartels, Charles. Getting Gerasimov right. URL: https://www.armyupress.army.mil/Portals/7/military-review/Archives/English/MilitaryReview_20160228_art_009.pdf (дата звернення: 08.03.2024).
3. Russia withdraws from International Criminal Court treaty. URL: <https://www.bbc.com/news/world-europe-38005282> (дата звернення: 08.03.2024).
4. Putin revokes Additional Protocol to Geneva Conventions related to protection of war crimes victims. URL: <https://www.theglobeandmail.com/world/article-putin-revokes-additional-protocol-to-geneva-conventions-related-to/> (дата звернення: 08.03.2024).
5. Обращение В.В. Путина о начале специальной военной операции 24.02.2022. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=jeOi3he4vbk> (дата звернення: 08.03.2024).
6. O'Meara, Kieran. Understanding the illegality of Russia's invasion of Ukraine. URL: <https://www.e-ir.info/2022/03/13/understanding-the-illegality-of-russias-invasion-of-ukraine/> (дата звернення: 07.03.2024).
7. Friedrich, Julia, Masuhr, Niklas. Why is Russia Being So Brutal in Ukraine? URL: <https://gppi.net/2022/05/23/why-is-russia-being-so-brutal-in-ukraine> (дата звернення: 08.03.2024).

Summary. Certain political and legal decisions made by an aggressor state and caused widespread violations of laws and usages of war during an aggression against Ukraine have been highlighted. Based on their analysis a conclusion has been made on the conditionality of such consequence of the conduct of hostilities and on the absence of an adequate response to it in the world.

Key words: laws and usages of war, aggression, hybrid warfare.

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

Процьків Н.М.,

кандидат юридичних наук,

доцент, доцент кафедри приватного права,

Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича.

<https://orcid.org/0000-0001-5081-7842>

Дробко М.,

студентка 5 курсу юридичного факультету,

Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича.

Анотація. Міжнародне право проходить процес адаптації до нових реалій цифрової епохи, що передбачає необхідність запровадження нормативних рамок законодавства. Поряд з цим, варто виділити вплив штучного інтелекту на міжнародне право, адже стрімкий розвиток технологічного прогресу передбачає необхідність пристосування міжнародних відносин та законодавства держав до нових правових положень.

Ключові слова: штучний інтелект, право, законодавство ЄС

Результат технологічного прогресу проявляється в трансформації людського життя. Поява Інтернету наприкінці 60-х років було одним з найбільших досягнень техніки й технологій, що посприяло удосконаленню та розвитку інформаційного поля. Під впливом постійного розвитку технологічного прогресу появився штучний інтелект (надалі – ШІ), який може виконувати складні комплексні завдання шляхом використання системи наукових методів досліджень і алгоритмів обробки інформації.

Сучасний світ переживає четверту промислову революцію, яка на думку вчених,

здатна підвищити рівень доходів і поліпшити якість життя у всьому світі. Однак, щодо значення ШІ в правовій основі, виникають неоднакові позиції щодо регулювання технологічного прогресу в законодавстві в різних країнах. Відповідно, відсутність правового регулювання ШІ створює виклик правовій системі.

Практичні заходи вживаються в Європейському Союзі, так Європейський Парламент ухвалив Резолюцію 2015/2103(INL) щодо цивільно-правового регулювання робототехніки з рекомендаціями для Європейської Комісії (англ. European Parliament resolution of 16 February 2017 with recommendations to the Commission on Civil Law Rules on Robotics (2015/2103(INL)) [1]. Відповідно до приписів даного документа, найбільше наголошено на правові проблеми та виклики, які необхідно врегулювати у зв'язку із розвитком робототехніки, а також питання цивільно-правової відповідальності у зв'язку з розробкою та використанням робототехніки та ШІ.

Провідні держави, усвідомлюючи інтенсивність та перспективність розвитку ШІ спрямували максимальних зусиль для дослідження, а надалі правового закріплення ШІ в законодавстві країни. До прикладу в Японії існує «Закон про розробку та використання роботів та ШІ» (Robotics and Artificial Intelligence Society Promotion Act, 2014), подібний підхід у Південній Кореї, а саме «Закон про розробку та використання ШІ» (Artificial Intelligence Development and Promotion Act, 2020). Аналізуючи закони Японії та Південної Кореї, відображається ідентичний підхід щодо притягнення розробника до відповідальності внаслідок неякісної продукції, що призвело до несприятливих наслідків.

Україна створила напрямок розвитку політики ШІ вперше у 2019 році, приєднавшись до Керівних принципів Організації економічного співробітництва і розвитку з питань штучного інтелекту та підписання 29 грудня 2020 року між Україною та Організацією економічного співробітництва та розвитку угоди про відновлення дії меморандуму про взаєморозуміння, в якій зазначається, що Україна приєдналась до Рекомендації Ради організації щодо штучного інтелекту [2].

Швидкоплинність інноваційних технологій сприяє розвитку різних галузей, в тому числі і юриспруденції. Відтак, у 2018 році було створено Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему (ЄСІТС), яка передбачає повністю безпаперове діловодство шляхом використання електронного цифрового підпису та електронного документообігу, створення особистих кабінетів з метою вчинення будь-яких процесуальних дій, вдосконалення єдиного державного реєстру судових рішень [3, с. 62].

Використання ШІ під час надання послуг та в системі правосуддя України набирає стрімких обертів, адже сприяє доступності та прозорості, є менш затратними та можуть здійснюватися набагато швидше ніж людиною. Серед науковців виникла думка щодо зміни системи правосуддя, в якій суддею буде ШІ, натомість суддя Хуан Мануель Паділья Гарсія, який головує в першому окружному суді м. Картахена, вирішив використати інструмент ШІ для постановки рішення у справі. Законодавство Колумбії не забороняє використання ШІ в системі правосуддя, однак виникає питання щодо доцільності даної дії.

Американський філософ Джон Серль увів у науку поняття «сильний штучний інтелект» як абсолютно новий термін. Саме такий інтелект зможе виконати будь-яку інтелектуальну задачу, яку може виконати людина. За словами Серля, «така програма буде не тільки моделлю розуму; вона в буквальному розумінні слова сама і буде розумом, в тому ж розумінні, в якому людський розум — це розум..»[4, 107]. Так, можна визначити, що для вчених різних напрямків застосування ШІ може бути або науковим експериментом, або загрозою, яку варто постійно контролювати.

Рекомендація CM/Rec (2020) 1 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо впливу алгоритмічних систем на права людини від 8 квітня 2020 року до основних проблемних напрямів взаємодії алгоритмічних систем і прав людини відносить формулювання взаємодії і політики держав та становлення відповідних норм національного права держав; проблеми безпеки використання алгоритмічних систем;

запровадження міжнародних стандартів поведінки з алгоритмічними системами з позиції дотримання прав і свобод людини й громадянина; підтвердження зобов'язань держав щодо захисту прав людини під час використання алгоритмічних систем [5].

Завдяки швидкому розвитку технологій, використання ШІ стало можливе в різних сферах життя. Так, вчені за допомогою інновацій можуть робити медичні діагностики, автоматизувати оцінювання студентів чи згенерувати зображення. Проте, особливої уваги ШІ в Україні станом на 2024 рік відіграє в процесі захисту від збройної агресії сусідньої держави. Необхідність застосування полягає в величезних масивах даних, що потребують значної кількості робочої сили та відповідних ресурсів. Українські захисники мають не лише вогнепальну, але і технологічну зброю, яка допомагає відбивати атаки на інформаційному та територіальному просторі. Однак, для вдалого застосування ШІ необхідна значна кількість якісних даних, які наразі Україною в повному обсязі забезпечитись не можуть, а саме час та фінанси.

Аналізуючи практичний підхід законодавця до регулювання ШІ в нормах, можна визначити, що пріоритетне значення в процесі формування правових положень мають основні права і свободи людини. Щоденне застосування ШІ потребує нормативного регулювання, яке було б спрямованим на вжиття заходів безпеки від потенційних ризиків та впливів. Європейський союз, що об'єднує 27 держав-членів вирішив спрямувати значну кількість ресурсів задля формування нормативної бази, яка б регулювала відносини у сфері ШІ. Таким чином, 13 березня 2024 року Європарламенті в Страсбурзі проголосували за Закон Artificial Intelligence Act, що має регулювати використання систем ШІ, які функціонують в Європейському Союзі.

Прийняття даного законодавчого акта насамперед, спрямоване здійснити захист та демократичних засад від негативного впливу технологій. Так, з'явилися обмеження щодо: біометричних систем ідентифікації (для правоохоронних органів, окрім окремих випадків), розпізнавання емоцій, використання вразливих місць чи маніпулювання діями та почуттями людей. Опублікування Закону відбулося завдяки зосередженню на оцінці впливу ШІ на права, які можуть бути порушені в силу відсутності закону.

З урахуванням зазначеного, виникає необхідність приділити увагу регулювання ШІ в українському законодавстві в контексті правового статусу. Однак, оскільки Україна є кандидатом для вступу в ЄС, необхідне формування відповідних норм відбудеться і на її просторах закону.

Зважаючи на викладене, вважаємо, що впровадження європейського законодавства у вітчизняному просторі, сприятиме удосконаленню інновацій та цифрових технологій, а також пришвидшить процес європейської інтеграції в Україні. Прийняття Європарламентом Закону, який спрямований регулювати використання ШІ стало історичним рішенням для розвитку технологічного прогресу. Обравши правильну політику законодавства, Україна створить сприятливий клімат для використання ШІ в заохочувальних для українців умовах.

Список використаних джерел:

1. Андрощук Г.О. Право роботів. Інтелектуальна власність в Україні: 2017. № 11. С. 73–74.
2. Угода між Урядом України і Організацією економічного співробітництва та розвитку про відновлення дії меморандуму про взаєморозуміння між Урядом України і Організацією економічного співробітництва та розвитку щодо поглиблення співробітництва від 29.12.2020 року № 966_001-21 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966_001-21#Text
3. Сіденко В. Переформатування європейської інтеграції: можливості і ризики для асоціації Україна-ЄС. Київ: Заповіт, 2018. 214 с.
4. Сепетий Д.П. Свідомість як суб'єктивність: таємниця Я. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Книга 1. Зомбі, комп'ютери та Абсолютний Дух. – Запоріжжя: Пресвіта, 2017. – 304с.

5. Рекомендація CM/Rec (2020)1 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо впливу алгоритмічних систем на права людини : ухвалено Комітетом Міністрів від 08.04.2020 року на 1373 засіданні Заступників Міністрів. URL: <https://www.nrada.gov.ua/wp-content/uploads/2020/05/Rec-20201-UKR.pdf>

Abstract. International law is undergoing a process of adaptation to the new realities of the digital age, which requires the introduction of a regulatory framework of legislation. Along with this, it is worth highlighting the impact of artificial intelligence on international law, because the rapid development of technological progress implies the need to adapt international relations and state legislation to new legal provisions.

Keywords: artificial intelligence, law, EU legislation

РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ В СПРАВАХ УКРАЇНИ ПРОТИ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ

Маложон О.І.,

*кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри конституційного, міжнародного
права та публічно-правових дисциплін
Київського університету інтелектуальної власності та права
Національного університету «Одеська юридична академія».*

Анотації. З початку агресії рф проти нашої держави в лютому 2014 року звернення до Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ) з міждержавними заявами проти уряду Російської Федерації стало одним із пріоритетних напрямів захисту інтересів України. У зв'язку з цим Урядом України було подано до ЄСПЛ низку позовів проти уряду Російської Федерації.

Ключові слова: Європейський суд з прав людини, міждержавні заяви, Конвенція про захист прав людини, суверенна територія України.

У зв'язку з агресією рф проти України, що має своїм наслідком масові порушення прав людини в Автономній Республіці Крим та м. Севастополь, тимчасово окупованій території Донецької та Луганської областей, а також інших територіях України [1], де наразі рф здійснюється військова агресія, Урядом України було подано до ЄСПЛ низку позовів проти уряду Російської Федерації.

Зокрема, міждержавні заяви охоплюють скарги Уряду України на порушення прав людини, гарантованих статтями 2 (*Право на життя*), 3 (*Заборона катування*), 5 (*Право на свободу та особисту недоторканість*), 6 (*Право на справедливий суд*), 8 (*Право на повагу до приватного і сімейного життя*), 9 (*Свобода думки, совісті і релігії*), 10 (*Свобода вираження поглядів*), 11 (*Свобода зібрань та об'єднання*) Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) [2], статті 14 (*Заборона дискримінації*) Конвенції у поєднанні зі статтями 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11 Конвенції, статті 18 (*Межі застосування обмежень прав*), 38 (*Розгляд справи*) у поєднанні зі статтею 6 Конвенції та статтями 1 (*Захист права власності*), 2 (*Право на освіту*) та 3 (*Право на вільні вибори*) Першого протоколу до Конвенції, статтею 2 (*Свобода пересування*) Четвертого протоколу до Конвенції, статтею 1 (*Загальна заборона дискримінації*) Дванадцятого протоколу до Конвенції. Станом на 21.02.2023 у провадженні ЄСПЛ перебуває 4 міждержавні справи України, а саме:

- «Україна проти Росії (щодо Криму)» за заявами №№ 20958/14 та 38334/18;
- «Україна та Нідерланди проти Росії» за заявами №№ 8019/16, 43800/14, 28525/20 та 11055/22, яка стосується подій на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей та порушень прав людини під час повномасштабного вторгнення Росії;
- «Україна проти Росії (VIII)» за заявою № 55855/18 щодо захоплених моряків;

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК ДОПОВІДАЧІВ КОНФЕРЕНЦІЇ	3
ПАНЕЛЬ І.	
ПРАВОВІ ГАРАНТІЇ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ	
<i>Астрейко В. В.</i> МЕДІАЦІЯ ЯК СПОСІБ ЗАХИСТУ ПРАВ ТА СВОБОД	5
<i>Бутков О. І.</i> ГРОМАДСЬКІ ОБГОВОРЕННЯ ЯК ФОРМА ПАРТИСИПАТИВНОЇ ДЕМОКРАТІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	9
<i>Валецька О. В., Смоляр Ю. В.</i> ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОТИДІЇ МОБІНГУ	13
<i>Валецька О. В., Волченко Д. В.</i> ПРАВО НА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ У ФЕДЕРАТИВНІЙ РЕСПУБЛІЦІ НІМЕЧЧИНА: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ	17
<i>Гавриленко Н.В., Тертична Г.</i> ОСНОВНІ ПРОБЛЕМНІ МОМЕНТИ ВІДОБРАЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ У ДОДАТКУ ДІ ПОДАТКОВОГО РОЗРАХУНКУ	21
<i>Дідик Н. Д., Кузьменко К. Е.</i> ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ КРІЗЬ ПРИЗМУ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ЗАХИСТУ ПУБЛІЧНОГО ІНТЕРЕСУ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ	24
<i>Загоруй Л.М., Загоруй І.С.</i> САМОДОПОМОГА В АГРЕСИВНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ	27
<i>Казарян Е. Г.</i> КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ВЧИНЕННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ЖУРНАЛІСТІВ	31
<i>Калініченко З. Д.</i> СИСТЕМА ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ОСНОВНИХ РЕГУЛЯТИВНИХ ІНСТИТУТІВ, КЕРУЮЧИХ ГЛОБАЛІЗАЦІЄЮ ЕКОНОМІКИ	34
<i>Князькова Л. М.</i> ДЕЯКІ ПИТАННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ У СОЦІАЛЬНО- ЗАБЕЗПЕЧУВАЛЬНИХ ВІДНОСИНАХ	38
<i>Кохан В.П.</i> ЗАХИСТ ТРУДОВИХ ПРАВ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ	42
<i>Кравченко І. М.</i> ЩОДО ПИТАННЯ ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАК ОСОБИСТИХ НЕМАЙНОВИХ ПРАВ ПРАЦІВНИКА	45
<i>Марченко Я.В.</i> ПОЛІТИКО-ПРАВОВА РЕАКЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ СПІЛЬНОТИ НА ВТОРГНЕННЯ РОСІЙСЬКИХ ВІЙСЬК НА ТЕРИТОРІЮ КРИМСЬКОГО ПІВОСТРОВА ТА ПОРУШЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ (ЛЮТИЙ – БЕРЕЗЕНЬ 2014 р.)	49
<i>Полонка І. А.</i> ОБСТАВИНИ НЕПЕРЕБОРНОЇ СИЛИ: ТРЬОХФАЗОВИЙ АНАЛІЗ ЗА СУБ'ЄКТИВНИМ КРИТЕРІЄМ	52
<i>Сидоренко Н.С., Грищенко О.О., Червякова К.Д.</i> МІЖНАРОДНА СИСТЕМА ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ	55
<i>Севост'янова К.А.</i>	57

ЩОДО ЗАКОНОДАВЧИХ ТА НАУКОВИХ ПІДХОДІВ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ПРАЦІВНИК»	
<i>Селіванова І.А.</i>	61
ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ : ПРАВОВА ПРИРОДА ІНСТИТУТУ	
<i>Станішевський Є.В.</i>	64
ПОНЯТТЯ «БЕЗПЕКА ПРАЦІ», «ОХОРОНА ПРАЦІ», «ПРОФЕСІЙНА БЕЗПЕКА: ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ТА СПІВВІДНОШЕННЯ	
<i>Томкіна О. О.</i>	68
ДОМІРНІСТЬ САНКЦІЇ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ ЯК ПРАВОВА ГАРАНТІЯ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ І СВОБОД (на прикладі статті 132¹ Кодексу України про адміністративні правопорушення)	
ПАНЕЛЬ II.	
МІЖНАРОДНЕ ГУМАНІТАРНЕ ПРАВО: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ ТА МЕХАНІЗМІВ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	
<i>Акімов М.О.</i>	73
ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ПЕРЕДУМОВИ ПОРУШЕННЯ ДЕРЖАВОЮ-АГРЕСОРОМ ЗАКОНІВ ТА ЗВИЧАЇВ ВІЙНИ	
<i>Процьків Н.М., Дробко М.</i>	76
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ	
<i>Малозжон О.І.</i>	79
РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ В СПРАВАХ УКРАЇНИ ПРОТИ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ	
<i>Мусієнко А. О.</i>	82
ЄВРОПЕЙСЬКА ОБОРОННО-ПРОМИСЛОВА СТРАТЕГІЯ – ПЕРШИЙ КРОК НА ШЛЯХУ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ КОЛЕКТИВНОЇ БЕЗПЕКИ В ЄВРОПІ	
<i>Носова Н.І.</i>	85
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ПРОДУКТАМИ ОВОЧІВНИЦТВА ЯК ФАКТОР РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ В РАМКАХ ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА	
<i>Савченко Я. А.</i>	89
ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО УМАНІТАРНОГО ПРАВА ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ЩОДО ЗАХИСТУ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ У ПЕРІОД ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ	
<i>Татаренко Г. В.</i>	93
ПЕРЕХІДНЕ ПРАВОСУДДЯ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ	
ПАНЕЛЬ III.	
ВПЛИВ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ СТАНДАРТІВ НА ДІЯЛЬНІСТЬ СУДОВИХ ТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ, ПРАВОЗАХИСНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЩОДО ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ДОСТУПУ ДО ПРАВОСУДДЯ	
<i>Беспалов М. О., Гриценко Г. М.</i>	98
ДЕЯКІ ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВНЕСЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ В ЄДИНИЙ РЕЄСТР ДОСУДОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ	
<i>Гришко В. І.</i>	102
ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД	
<i>Гнатюк В. В.</i>	105

ПРИЧИНИ НЕЕФЕКТИВНОСТІ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА У БОРОТБІ З МОСКОВСЬКИМ ТА ІНШИМИ ФОРМАМИ ІМПЕРІАЛІЗМУ	
<i>Іваницький С. О., Руденко М.В.</i>	107
НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ЯК МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ СТАНДАРТ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТУРИ	
<i>Івчук Ю.Ю.</i>	110
ДОСТУП ДО ПРАВОСУДДЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ У РОЗУМІННІ ЄСПЛ	
<i>Євдокімова О. П.</i>	114
ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СУДОВОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ	
<i>Карчевський М.В.</i>	117
ІНТЕРАКТИВНИЙ ДОВІДНИК "ПРОТИДІЯ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ": ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ АНАЛІЗУ ДАНИХ ОФІЦІЙНОЇ СТАТИСТИКИ	
<i>Похиленко І. С.</i>	120
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В НАЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ: НОВІ ВИКЛИКИ ТА РЕАЛІЇ	
<i>Усманов Р.А.</i>	124
ОСОБЛИВОСТІ ОБ'ЄКТИВНОЇ СТОРОНИ НЕСАНКЦІОНОВАНИХ ТРАНЗАКЦІЙ БЕЗГОТІВКОВИХ КОШТІВ	
<i>Шамара О.В.</i>	127
ПРОКУРОРСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ВІЙСЬКОВОЇ ПРОКУРАТУРИ, ЯК СКЛАДОВА ДЕМОКРАТИЧНОГО ЦИВІЛЬНОГО КОНТРОЛЮ	
ПАНЕЛЬ ІV.	
ІНКЛЮЗИВНА ПОЛІТИКА В СУЧАСНОМУ СВІТІ: ПРАВОВІ, МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ	
<i>Булгакова О.В.</i>	133
ГЕНДЕРНИЙ АУДИТ ЯК ІНДИКАТОР РЕАЛІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОЇ ПОЛІТИКИ В ПУБЛІЧНОМУ ПРОСТОРІ	
<i>Вінник О.М., Шаповалова О.В.</i>	135
ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ЦИФРОВОЇ НЕРІВНОСТІ	
<i>Світлак І. І.</i>	140
ДОГОВІРНЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ПОСЛУГ ОСОБАМ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ	
<i>Селезньова О. М.</i>	143
ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ	
ПАНЕЛЬ V.	
НАУКА, ТЕХНОЛОГІЇ, ІННОВАЦІЇ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ	
<i>Безнос К. О.</i>	147
ЗГОДА ПАЦІЄНТА НА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ПІД ЧАС НАДАННЯ ЙОМУ ПСИХІАТРИЧНОЇ ДОПОМОГИ	
<i>Внукова Н.М.</i>	151
ІНФОРМАЦІЙНО-НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙ У СПІВПРАЦІ З ЄС	
<i>Головащенко О. С.</i>	155
ДО ПИТАННЯ РОЗВИТКУ НАУКОВОЇ СФЕРИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ	

ВИКЛИКІВ	
<i>Грибовська А. А., Чайка А. В.</i>	158
МЕДІАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕФЕКТИВНОГО ВИРІШЕННЯ ІР СПОРІВ: АНАЛІЗ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ	
<i>Zholudieva V.</i>	163
AI AND DIGITAL TECHNOLOGY: OPPORTUNITIES AND PITFALLS	
<i>Корват О. В.</i>	166
КРИТЕРІЇ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
<i>Котлярова І. Ю.</i>	169
ПРАВОВИЙ КОНТЕКСТ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРАЦІ	
<i>Любич А. М.</i>	172
ДЕЯКІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ЛІЦЕНЗІЙ ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ ПІД ЧАС РОЗМІЩЕННЯ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В ІНТЕРНЕТІ	
<i>Мілаш В. С.</i>	175
ДО ПИТАННЯ ПРО ФОРМУ ЕЛЕКТРОННО-ДОГОВІРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ У СФЕРІ ГОСПОДАРЮВАННЯ	
<i>Новіков О.Ю.</i>	179
ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНДУСТРІЇ МОДИ	
<i>Подрез-Ряполова І.В.</i>	182
ДО ПИТАННЯ ПЕРСПЕКТИВ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	
<i>Розгон О. В.</i>	185
ЗАСТОСУВАННЯ ВІДКРИТИХ ІННОВАЦІЙ В УПРАВЛІННІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЮ ВЛАСНІСТЮ	
<i>Свічкарьова Я.В.</i>	189
ІМЕРСИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ: ДЕЯКІ ПИТАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ	
<i>Серєбряк С.В.</i>	192
ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД	
<i>Севост'янов С. С.</i>	195
ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ ФОРМИ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ	
<i>Середа О. Г.</i>	198
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІНАНСУВАННЯ ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА НАДАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ЦІЛЬОВОЇ ПІДТРИМКИ ЇЇ ЗДОБУВАЧАМ	
<i>Сапицька О. М.</i>	202
ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ОЦИФРОВАНИХ МАТЕРІАЛІВ В ПРОЄКТАХ ПО ЦИФРОВІЙ ІСТОРІЇ	
<i>Слободенюк В. А.</i>	206
ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ДОГОВІРНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПОСТАЧАННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ В УКРАЇНІ	
<i>Терещенко С. В.</i>	209
НЕОБХІДНІСТЬ МОДЕРНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ (ПРАВОВИЙ АСПЕКТ)	
<i>Чубенко В. А.</i>	214
ДО ПИТАННЯ СТВОРЕННЯ УМОВ ДЛЯ РОЗВИТКУ ГЛИБОКОТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ: В КОНТЕКСТІ ЗАПОЗИЧЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ПІДХОДІВ	

<i>Шишко І. М.</i> ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАБОРОН ТА ОБМЕЖЕНЬ ПРОВЕДЕННЯ МЕДИКО – БІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЕМБРІОНІВ ЛЮДИНИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПАТЕНТУВАННЯ	217
<i>Шаповалова О.В.</i> ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ ПРОБЛЕМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ГІБРИДНИХ РОБОЧИХ МІСЦЬ ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ	221
<i>Шаповалова О.В., Удовенко А.С.</i> ПОМИЛКИ ТЛУМАЧЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ ПРИ ВИВЧЕННІ ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН (СТУДЕНТИ ЗВИНУВАЧУЮТЬ ІНТЕРНЕТ)	225

Наукове видання

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції викладачів, співробітників закладів вищої освіти і наукових організацій, юристів-практиків, магістрантів, аспірантів, докторантів, представників громадських організацій, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств та інших установ

**«ВЗАЄМОДІЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО І
НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВА КРІЗЬ ПРИЗМУ ПРОЦЕСІВ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ІНТЕГРАЦІЇ»**

29 березня 2024 р.

Київ, Україна

Відповідальний за випуск *Г.В. Татаренко*

Видавництво Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля

Свідоцтво про реєстрацію: серія ДК № 1620 від 18.12.03 р.

Адреса університета:

вул. Іоанна Павла II, 17, м. Київ, 01042, Україна

Тел. +38(050)218 04 78, факс (06452) 4 03 42

e-mail: vidavnictvoSNU.ua@gmail.com